

Grattis till din nya familjemedlem!

Jag hoppas att ni ska få många fina år tillsammans!

När du hämtar din valp är den avmaskad, veterinärbesiktad, vaccinerad och chippad.

Detta behöver du göra

- Försäkra valpen omgående.
- Skicka in ägaranmälan till svenska kennelklubben (följer med).
- Göra en ägaranmälan till Jordbruksverket, görs digitalt.

Du som bor utanför Sverige bör registrera om valpen. Kontakta kennelklubben för ditt land.

Avmaskning

Avmaska valpen vid ca 11-12 veckors ålder.

Valpen är avmaskad för spolmasklarver strax före 3, 5 och 7 veckors ålder med Banminth 2,2 %. Den sista avmaskningen gör du vid ca 12 veckors ålder. Låt det sedan gå flera dagar/en vecka mellan avmaskning och vaccination, eftersom det annars kan bli för stor ansträngning för valpen. Ett förslag är att du den sista gången väljer ett avmaskningsmedel som har ett bredare spektrum, t.ex. Axilur. Avmaskningsmedel finns att köpa på apoteket.

Vaccinering

Vaccinera valpen vid 12-13 veckors ålder.

Valpen har fått sin första vaccinering (DHPPi) mot valpsjuka, parvovirus, leverinflammation och kennelhosta. Nästa vaccination ger du valpen vid 12-13 veckor, några dagar upp till en vecka efter att den har avmaskats. Ta med hundens pass där alla vaccinationer förs in. Låt inte valpen träffa andra utomstående hundar förrän två veckor efter att den har fått sin vaccination vid 3 månader, eftersom immunförsvaret inte är fullt utvecklat förrän då. Tredje sprutan ges vid ca 1 års ålder. Nu är valpen grundvaccinerad. Därefter rekommenderas DHPPi vart tredje eller vart fjärde år. Det varierar hur man gör. Ofta räcker det med att ge DHPPi ett par gånger till under hundens livstid. Hundar som har mycket kontakt med andra hundar, bör även vaccineras mot kennelhosta varje år.

Valpsäkra utrymmen

Var noga med att utrymmet som valpen befinner sig inom är ofarligt och säkert att vistas i. Se till att barnsäkra kontakter och skydda sladdar på väggen. Låt inga lösa sladdar som valpen kan bita sönder finnas i valpens område. Se till att den inte kan göra sig illa på vassa föremål eller få i sig kemiska produkter. Stäng alltid skåp och dörrar till utrymmen där valpen inte får vara. Grindar kan stänga ute valpen från "farliga" rum och trappor. Se då till att grindens hålrum är tillräckligt små så att valpen inte kan ta sig igenom eller fastna. Blockera utrymmet bakom spis och kylskåp för att hindra valpen att komma in där. Tänk också på att valpen lätt kan ta sig igenom ett staket utomhus, så var noga med att täppa igen alla håligheter ute. Detta gäller även under trappor, verandor och bodar.

Valpens måltider

Valpen äter nu fyra gånger per dag. Portionerna är drygt en halv deciliter per måltid. Minst två av dessa måltider har bestått av naturlig föda som rå köttfärs och kokt fisk, se medföljande matlista. Det är viktigt att din valp får äta rått och kokt kött, köttfärs, inälvor, vom, kokt vit fisk, råa mixade eller lättkokta grönsaker, frukt och bär. Med denna kost kan din valp tidigt börja bygga upp ett starkt immunförsvar som gör det lättare att stå emot parasiter, allergier och tarmsjukdomar. Minst ett av målen har bestått av spannmålsfritt valpfoder utblandat med vatten (en påse medföljer). Torrfoodret behöver ligga i blöt minst en halvtimme för att valpen lättare ska kunna äta det.

Den kylskåpsförvarade maten bör vara rumstempererad då det är mer skonsamt för matsmältningen. Undvik att värma eller tina mat i mikrovågsugn, eftersom den slår ut mycket av näringen och viktiga matsmältningsenzymer. Det är bättre att ställa den kylskåpskalla matskålen en stund i ett ljummet vattenbad. Om din valp verkar orolig och inte vill äta, se om spisfläkten är på eller om du har en kastrull på plattan som sjuder. Sådana ljud kan Lundehundar reagera negativt på.

Efter någon månad kan du gå ner till tre måltider och öka fodergivan till 1 dl. Efter ett halvår kan du avgöra hur många måltider du vill ge din hund. Vi ger våra hundar mat 2-3 gånger om dagen, men du kan göra vad som passar dig/er bäst. En hund behöver heller inte äta regelbundet och lika mycket varje gång, så att variera måltidernas antal och tider är också ett alternativ.

Sova i sängen

Låt inte valpen sova i sängen. Det beror på att du kan skada den om du lägger dig på den, men också på att valpen så snabbt springer iväg och kan ramla ner. Om det händer kan den slå sig rejält. Många väljer att låta valpen sova i en väska eller en bur den första tiden. Vad man då behöver känna till är att det är emot jordbruksverkets regler att förvara hundar i bur mer än några timmar åt gången. För att det ska vara tillåtet måste burdörren vara öppen. Ett bättre alternativ är att bygga en liten hage av kompostnät till valpen där den har rörelseutrymme och kan vistas både på natten och på dagen när du inte har tillsyn över den. Var också försiktig med att ta upp valpen i soffan. Om du gör det, låt den inte promenera fritt förrän den har lärt sig att vara uppmärksam på höjder. När valpen är lite större kan du ställa en fotpall eller lägga en hög kudde nedanför soffan och lära valpen att gå upp och ner på den.

Åka bil, tåg, buss

Det är viktigt att tidigt vänja valpen vid att åka det transportmedel du brukar använda. Utrusta dig med ett gott tålamod. Den kommer sannolikt att gråta, tjuta, flåsa och låta på alla möjliga sätt, men det går över med tålamod och ihärdig träning. Låt valpen sitta säkert i en väska som är fastspänd i bilens eller bussens säkerhetsbälte eller i en fastspänd bur i bilen. Ta inte upp valpen i knät under färd. Dels ur säkerhetssynpunkt, men också för att inte vänja valpen vid att få komma ut när den gråter.

Motion, lek och vila

Tänk på att valpen är liten och växer fort. Det gör att skelettet är ganska skört. Därför bör den inte få för mycket motion. Du behöver också vara noga med att inte låta valpen leka för mycket eller för hårt med andra hundar, framförallt inte med större hundar. Det kan leda till både fysiska och mentala skador om leken blir för ojämlig. Valpar behöver också sova mycket, så se till att den har en plats där den kan vila i lugn och ro.

Vassa tänder

Valpen har vassa tänder och det här är en tid då det kommer att bli mycket besvärande med valpens bitande. När den biter i dina händer kan du stoppa något i munnen på valpen som den kan bita på utan att göra sig illa, t.ex. ett hundnystan. När den jagar dina tår kan du skydda fötterna med ett par mjuka inneskor. Valpen kommer också att tugga på bord- och stolsben, mattor, skor mm. så plocka undan eller skydda det du är rädd om. Låt den alltid ha något framme som den får gnaga på, t.ex. hundnystan och vilthorn.

Öppna munnen

Valpen kommer att stoppa det mesta i munnen. Det kan vara allt från små pappersbitar som den hittar på golvet till vassa saker som du har tappat. Likaså kan småsten fastna i tarmarna och orsaka allvarliga skador. Vänj därför valpen vid att du ska kunna öppna munnen på den och ta bort det som den inte ska tugga på. Ute brukar jag ryta till när mina hundar tar upp något i munnen som inte är bra eller då jag inte ser vad det är. Då brukar de ofta släppa det. Därefter får de godis av mig istället.

Var också noga med att inte låta valpen nosa på eller äta avföring, eftersom mycket smitta kan föras vidare genom det. Avföring från vilda växtätande djur är däremot något annat. Det innehåller en hel del goda bakterier och enzymer som är bra för hundmagar. Hästars avföring innehåller också goda bakterier för en hundmage. Däremot är många hästar idag ganska medicinerade, därför bör man även vara restriktiv med att låta hunden äta hästbajs.

De är rymmare

Lundehundar är smidiga och duktiga på att klämma sig genom trånga utrymmen. De kan också klättra över och gräva sig under avgränsningar och staket. Så håll noggrann uppsikt över din valp så att den inte rymmer. Se också till att du har avgränsningar som den inte kan krypa under, igenom eller klättra över.

Trånga utrymmen

Något som du särskilt behöver se upp med är verandor, husgrunder och bodar där hunden kan krypa in och under. Lundehundar älskar trånga utrymmen, men du vet aldrig vad som döljer sig där. Det kan vara vassa föremål som hunden kan göra sig illa på, eller spikar och krokare som hunden kan fastna i med selet eller halsbandet.

Höga tjut

Om valpen blir skrämdd kan den springa iväg och tjuta både högt och länge. Då är det lätt att tro att den har skadat sig riktigt ordentligt. Det behöver inte vara så, eftersom de skriker högt när de blir rädda. Sätt dig ner och locka på valpen. Ta den i famnen och prata lugnande. När den har blivit lugn, kan du undersöka om den har fått några skador.

Kuttrande läte

En del Lundehundar har ett kuttrande läte som nästan påminner om ljudet från ett duvslag. Det är vanligt och inget konstigt.

Uppresta öron

Öronen kan resa sig upp på valpen redan vid 5-6 veckor eller flera månader senare. Ofta med ett öra i taget som sedan kan växla till det andra örat. När valpen börjar få nya tänder, någon gång efter 4 månader, brukar öronen ofta falla ihop då det tar mycket energi för tänderna att komma fram. Detta är normalt och båda öronen kommer att resa sig helt upp före 1 års ålder.

Att bli rumsren

Lundehundar har ofta svårare än andra raser att bli rumsrena. Därför behöver de rastas ofta det första året. Ta ut valpen så fort den har sovit, ätit och lekt, samt flera gånger däremellan. Att lägga ut tidningar vid dörren är ett sätt att få valpen att gå dit och göra ifrån sig. Tidningar är den också van att använda. Lär dig även att vara uppmärksam på valpens beteende när den är nödig, t.ex. om den går mot dörren. För att få valpen att klara sig hela natten kan du låta bli att ge den mat och vatten efter kl 18.00. Se då till att den sista måltiden är ganska uppblött så valpen inte får vätskebrist. Det gäller särskilt om du ger torrfoder.

Ensamhetsträning

Låt valpen tidigt vänja sig vid att vara ensam korta stunder och ha tålamod med att den kommer att skälla och yla i början. Ta inte upp valpen när den gör det, eftersom den då kan lära sig att den får komma upp om den är tillräckligt högljudd. Från början är det lämpligt att ha valpen i en liten hage så att den inte kan skada sig. Det är bättre än att ha valpen i en bur som kan upplevas för trång och dessutom är otillåten att användas för ensamhetsträning.

Röra sig fritt

Lundehundar älskar att vara lösa och utforska sin omgivning. De jagar sällan nämnvärt och om de rusar iväg efter en fågel eller hare, kommer de ofta snart tillbaka. Låt valpen få ströva fritt så mycket det går, men se till att det inte finns några bilvägar eller andra faror i närheten. Passa samtidigt på att träna på inkallning. Då kommer du att få en hund som du kan ha lös och som kommer när du ropar på den.

Päls

Lundehunden har en lättskött päls som klarar kyla, väta och smuts mycket bra. Du behöver sällan schamponera hunden, eftersom pälsen stöter ifrån sig smuts och torkar fort. Om den har rullat sig i något otrevligt och du behöver tvätta den är grön såpa att föredra. När hunden faller bör du också borsta igenom pälsen varje dag.

Kläder

Det bästa skyddet mot kyla är en bra päls. Om hunden använder ett täcke varje gång det är lite kallt, utvecklas inte pälsen optimalt vilket leder till att hunden lättare börjar frysa. Däremot är ett vind- och vattentätt täcke behövligt när det är blött, fuktigt och blåsig ute. Om det endast är kallt, är det bättre att låta hunden vara utan täcke. När det blir för kyligt kan du ändå inte gå några promenader, eftersom det blir för kallt om tassarna. Det finns undantag vad gäller användning av täcke. Om hunden har tappat mycket päls, om hunden är dräktig, om hunden har valpar eller om hunden är en valp, kan den behöva ett täcke även under kalla dagar. Likaså om hunden är mager eller äter en fettreducerad kost. Då har den för lite naturligt inre fett som skyddar den mot kylan.

Lundebroms

När Lundehunden sätter sig ner på rumpan och spretar rakt ut med benen, talar den tydligt om att den inte vill gå längre. Det kan se både gulligt och roligt ut, men är det sällan för hunden. Den protesterar av någon anledning och du behöver lyssna på det. Om valpen vill stanna kvar och lukta på något spännande, låt den göra det en stund. Försök sedan att locka den med dig genom att göra dig ännu mer spännande. Om den protesterar för att den är rädd, t.ex. om den har blivit skrämmd för ett fordon som låter och du inte kan locka den med dig, lyft upp valpen och gå lugnt förbi hindret. Dra aldrig i en Lundehund som har satt sig på bromsen!

Spökålder

Ungefär runt 6 månader kan din Lundehund plötsligt bli rädd för sådant den tidigare inte har reagerat på. Det kan vara en plastpåse som prasslar, en stubbe i skymningen, en grind mm. Det är helt normalt och brukar benämnas med att hunden har kommit in i spökåldern. Det kan hålla på från en månad upp till ett halvår. Hjälp hunden att komma över sin rädsla genom att visa att det inte är något farligt som den reagerar på. Uppmuntra valpen att gå fram och titta och ge beröm och/eller godis när den gör det, men tvinga den inte om den protesterar. Locka istället fram valpen så långt det går eller få den att känna sig trygg där ni står.

Löp och bakdelsryckningar

En Lundetik kan få sitt första löp redan vid fyra månaders ålder men vanligtvis dröjer det ytterligare några månader. Det som kan hända inför ett löp är att tiken får ryckningar i bakdelen. Dessa kan ske några gånger eller hålla på en hel dag/flera dagar. Vanligast brukar dessa uppträda 1-2 månader före löpet, men de kan också uppstå sig när tiken just har börjat löpa eller är mitt i sitt löp. Tiken är besvärad över detta som hon inte kan påverka och det finns inget man kan göra åt det. En del säger att magnesium hjälper och man kan ge tiken lite extra vitaminer och mineraler. Jag brukar ge mina hundar kelp som finns i djurbutiken och som innehåller magnesium. Man bör vara försiktig med att ge hundar vitaminer för människor eftersom doseringen kan bli för hög. Dessa ryckningar har ofta gått över när jag tagit med tiken på en promenad där hon får springa fritt. Annars är det bara att vänta på att de upphör och pyssla om henne extra mycket.

Hanhundens juckningar

Hanvalpen kan tidigt börja träna sin förmåga till reproduktion genom att jucka på andra hundar, kuddar och leksaker. Detta är normalt och bör få ske utan hårda tillsägelser. Lundehunden är en utrotningshotad ras och vi behöver alla hanhundar med oss i avelsarbetet. Att fya och straffa hunden kan göra den osäker inför detta. Bättre är att försöka avleda hunden om den t.ex. juckar på andra och ge den en egen kudde om den använder kuddarna i sängen eller soffan.

Morra och vakta

Om valpen morrar eller gläfsar åt dig när du försöker ta något ifrån den något, t.ex. mat eller en leksak, behöver du öva på att göra detta. Du ska utan problem kunna ta bort matskålen, ett ben eller en leksak utan att den reagerar. Ta bestämt ifrån valpen det den vaktar på och lämna sedan tillbaka det. Upprepa detta till valpen lär sig att det är du som bestämmer samtidigt som den förstår att du inte är en konkurrent om maten eller leksakerna. Om valpen morrar då du tar i den när den ligger i sin bädd, är det vanligtvis ett tecken på att den vill vara ifred. Valpen behöver få sova ifred och känna sig trygg med att den har ett eget ställe där det är lugnt att vara. Detta behöver vi respektera. Om däremot valpen morrar när du flyttar på den i din säng eller soffa, behöver du visa att det är du som bestämmer var den får lov att vara. Om du låter valpen bestämma, kommer du att få en vuxen hund som kanske angriper dig när du ska flytta den och det är inte roligt.

Ögon

Många Lundehundar har problem med rinnande ögon. Det kan bero på flera orsaker, t.ex. trånga tårkanaler, överutfodring, parasitangrepp eller inåtväxande ögonhår. Ögonhår som kommer in i ögat och irriterar brukar vara mer ovanligt för Lundehundar. Om det är blött under ögat kan du torka med lite toalettpapper som suger upp vätskan. Om det har torkat kan du blöta en tunn trasa och torka med. För en del hundar blir det så mycket att det klumpar ihop sig under ögat och blir svårt att torka eller tvätta bort. Då kan du hålla upp lite matolja i en äggkopp som du doppar fingret i. Därefter kan du gnugga bort klumparna som har fastnat. Detta kan du behöva göra varje dag.

Tänder

För att hålla tänder och tandkött rena behöver hunden ben att gnaga på. Råa köttben är att föredra, men även torkat kött, fisk och vom (utan fetthinna) hjälper till i tandrensningen. Likaså är ren- och hjorthorn bra för tänder och tandkött. De tuggben som kan köpas i affären avsedda att förhindra tandsten är däremot inte att rekommendera. De innehåller mycket stärkelse som är den största orsaken till att hundar drabbas av tandsten och tandsjukdomar. Ge heller aldrig hunden "ben" i form av torkade djurhudar. Dessa produceras och bearbetas främst i Kina och Sydamerika och behandlas med starka kemikalier för att inte ruttna. För att hålla tänderna rena är det också bra att borsta dem flera gånger i veckan. Samtidigt är det svårt att komma åt de tänder som är längst in med en tandborste. Då kan en fingertandborste av tyg vara ett bättre alternativ. Med den gnuggar du bort beläggningen med fingret. Dessa kan beställas tillsammans med tandpasta hos Naturbalans (<https://shop.naturbalans.se/>).

Klor

För att vänja valpen vid kloklippning är det bra att avsätta en dag i veckan då du går igenom alla klor. Klorna behöver inte klippas en gång i veckan, men extraklorna kan behöva klippas varannan vecka. Dessa nöts inte och kan ofta växa snett in mot trampdynan. Om valpen protesterar och försöker smita, behöver du hålla kvar den i famnen tills den blir lugn igen. Om valpen lär sig att den kan sprattla sig ur situationen, kommer det att vara besvärligt att klippa klorna varje gång. Är ni två personer kan en hålla valpen medan den andra klipper klorna.

Till valpklorna passar en klosax eller en nageltång bäst. Till en vuxen hund behöver du använda en klotång. Det bästa är att använda klotången för att "hyvla" ner klon i tunna lager. Då kan du också säkerställa att du inte går för djupt. För att det ska fungera optimalt behöver du ha en vass klotång. När klotången blir ovass, klämmer den av klon snarare än skär av den. Det kan skada klon. Se därför till att du byter ut klotången när den börjar bli slö.

Om du låter det gå för lång tid mellan två kloklippningar kan det vara svårt att komma åt de klor som växer in mot trampdynan. Då behöver du använda en nagelfil och fila ner klon en bit och sedan en klosax eller nageltång för att klippa ner klokanterna. Du ska inte klippa av hela klon på en gång på en vuxen hund med en nageltång, eftersom den klämmer snarare än skär av klon. Däremot fungerar den bra att klippa valpklor med.

Om du har råkat klippa för nära pulpan så att det blöder lite, är det ingen fara. Det brukar inte göra ont och det läker fort. Om du har kommit så nära att det blöder mycket, finns det medel att använda på klon som stoppar blödningen. Det kan vara bra att ha ett sådant medel hemma.

På bilden nedan visas en klosax, en nageltång, en fil och en klotång. Den senare bör vara mindre och smidig